

Организација рачунара – К3

1.(20) Једноадресни процесор са меморијски мапираним улазно/излазним и адресним простором, меморија, периферија PER0 (adrCR=ff10h, adrSR=ff11h, adrDR=ff12h), периферија PER1 (adrCR=ff20h, adrSR=ff21h, adrDR=ff22h) и периферија PER2 (adrCR=ff30h, adrSR=ff31h, adrDR=ff32h) са придруженим контролером периферије DMA (adrCR=ff00h, adrSR=ff01h, adrDR=ff02h, adrCNT=ff03h, adrAs=ff04h, adrAd=ff05h) повезани су системском магистралом са 16-битном адресном и 16-битном магистралом података. Адресирање је на нивоу 16-битних речи. Механизам прекида је векторисан, а број улаза у IV табелу за PER0 и PER1 је одређен фиксно и износи 1. У управљачким регистрима бит 0 је Start којим се дозвољава почетак операције, бит 1 одређује смер операције (0-улаз, 1-излаз), бит 2 је Enable којим се дозвољава прекид, а у статусним регистрима бит 4 је Ready који сигнализира спремност контролера. Бит 5 управљачког регистра DMA контролера задаје режим рада (0-блоковски, 1-циклус по циклус). Написати главни програм и одговарајућу прекидну рутину којима се: упоредо врши читавање низа A(i) (i=0...FFFh) са PER0 у меморијски блок који почиње од адресе 1000h, и низа B(i) (i=0,..FFFh) са PER1 у меморијски блок почев од адресе 2000h. Након читавања ових низова врши се креирање низа C(i) = A(i) + B(i) (i=0,..FFFh) и низа D(i) = A(i) + B(i) (i=0,..FFFh) и резултујући низ C се шаље на периферију PER2, а низ D на периферију PER0. Улаз са PER0 и улаз са PER1 реализовати испитивањем бита спремности, излаз на PER2 коришћењем DMA контролера у циклус по циклус а излаз на PER0 коришћењем механизма прекида.

2. (20) Рачунар поседује виртуелну меморију страничне организације и јединицу за убрзавање пресликавања виртуелних у физичке адресе (TLB јединица). Виртуелни адресни простор је величине 4 GB и подељен је на странице величине 2 KB. Физички адресни простор је величине 512 MB и подељен је на блокове величине 2 KB. Адресе у виртуелном и физичком адресном простору се односе на речи ширине 1 бајт. TLB јединица је реализована са асоцијативним пресликавањем и може да садржи делове дескриптора 64 странице различитих процеса. Број процеса је 16.

(10) Нацртати табелу страница и TLB јединицу и означити све капацитете и ширине поља.

(5) Објаснити функцију свих делова табеле страница и TLB јединице, као и значење свих поља једног улаза табеле страница и TLB јединице. Објаснити ко и када поставља и користи свако од поља улаза табеле страница и TLB јединице.

(5) Објаснити цео поступак пресликавања виртуелне у физичку адресу и у оквиру тога прецизно објаснити:

1. Шта се све ради када се утврђује да у TLB јединици постоји дескриптор странице, као и шта се од тога ради хардверски а шта софтверски.

2. Шта се све ради када се утврђује да у TLB јединици не постоји дескриптор странице, као и шта се од тога ради хардверски а шта софтверски. Навести шта се ради у два ситуацијама које том приликом могу да настану и то једанпут када је страница у меморији и други пут када страница није у меморији, као и шта се од тога ради хардверски а шта софтверски.

3. Шта се све ради када процес, који је био блокиран због тога што дескриптор странице није био у TLB јединици и страница није била у меморији, постане деблокиран, добије процесор и поново покуша превођење исте виртуелне у физичку адресу, као и шта се од тога ради хардверски а шта софтверски.

Напомене: На испиту нису дозвољена никаква помоћна средства, ни калкулатори ни литература. Испит траје 3 сата.

Организација рачунара – К2

1. (15) Адресни простор процесора је величине 8GB, адресибилна јединица је 16-битна реч, а вишечни бројеви се смештају тако да је на нижој адреси нижа реч. Процесор је једноадресни са раздвојеним меморијским и улазно/излазним адресним просторима, а механизам прекида је векторисан. IV (*Interrupt Vector*) табела почиње од адресе на коју указује регистар IVTP (*Interrupt Vector Table Pointer*), а регистар IVTP има вредност 3. Процесор има три улазне линије IRQ0, IRQ1 и IRQ2 за спољне маскирајуће прекиде, при чему је IRQ0 највишег приоритета, а IRQ2 најнижег приоритета, на које су везане периферије PER0, PER1 и PER2, респективно, којима треба доделити улазе 5, 4 и 3 у вектор табели, и којима одговарају прекидне рутине на адресама 1000h, 100Ah и 1005h, респективно. Адресе 8-битних регистара у којима се чувају бројеви улаза су 0h, 6h и 8h, респективно. Не прихвата се прекид истог нивоа приоритета. Улаз 0 у IV табелу се користи у свим осталим случајевима. У PSW-у постоји бит I (*Interrupt Enable*) који се брише у микропрограму за обраду прекида, као и одређен број L бита. Не прихвата се прекид истог нивоа приоритета. При прекиду се на стеку чувају PSW, PC и ACC тим редом. Стек расте према нижим локацијама. Акумулатор је 16-битни. Дат је део главног програма на слици 1, прекидне рутине на слици 2, изглед дела меморије почев од адресе 0 дат је на слици 3. Инструкција на адреси 0100h означена је као 1. (прва) по редоследу извршавања, а свака следећа инструкција која се извршава означена је следећим редним бројем. У току извршавања 3. инструкције стиже захтев за прекид по линији IRQ2, у току 5. по линији IRQ1, а у току 9. по линији IRQ0. На почетку су сви бити PSW-а постављени на 0. У регистру маске IMR бит i одговара линији IRQ i ; вредност овог регистра је иницијално 3h. Инструкције INTE и INTD не реагује на прекид.

<u>адреса</u>	<u>наредба</u>	<u>адреса</u>	<u>наредба</u>	<u>адреса</u>	<u>наредба</u>	<u>адреса</u>	<u>садржај</u>
0100h	INTE	1000h	POPA	1009h	RTI	0000h	1001h
0101h	LOAD 1h	1001h	STORE 1h	100Ah	DECA	0001h	0000h
0104h	INCA	1003h	PUSHA	100Bh	INT #1h	0002h	0000h
0105h	STORE 1h	1004h	RTI	100Dh	RTI	0003h	100Ah
0108h	DECA	1005h	STORE 1h	100Fh	SUB 3h	0004h	0000h
0109h	DECA	1007h	ADD 1h	1010h	INCA	0005h	1008h
010Ah	INTD	1008h	INCA	1011h	RTI	0006h	0000h

слика 1

слика 2

слика 3

a)(3) Написати део програма којим се додељују бројеви улаза наведеним периферијама.

b)(3) Нацртати изглед првих 8 улаза у вектор табели, означити адресе релевантних локација и уписати садржаје у њих.

c)(3) Написати секвенцу адреса наредби које се редом извршавају, почев од адресе 0100h.

d)(3) Приказати садржај свих познатих локација на врху стека након извршавања 7. инструкције. За сачувану вредност PSW дати само вредност бита I и L. Назначити у коме смеру расте стек.

e)(3) Која ће се вредност налазити на локацији 0001h након извршења секвенце под c)?

2. (5) Модули мод3, мод2, мод1 и мод0, од којих је мод3 највишег а мод0 најнижег приоритета, учествују у арбитражи да би могли да реализују циклус на магистралу.

Нацртати структуру арбитража за случај паралелне арбитрације и повезати ове модуле на арбитражор водећи рачуна о њиховим приоритетима. Објаснити како се реализује арбитрација.